

SEZĂTOAREA

Anul VII.

Folticenii, 1 Octombrie 1902.

No. 8.

Bucătăria țaranului

Un băgar : „ Mai face el făcând
și alte acțiuni - gustarea, când
are să se facă (într-un - și) ”

Urda se scoate din zărul de sub caș, în chipul următor : se ia zărul de sub caș [jintuitul], se pune într'o caldare la fert pe foc, și în timpul cîi caldarea stă la fert, se tot mestecă în ea cu un *taujeri* [băi] ca să nu se prindă pe fund și să se afume. Din jintuitul acesta căpătăm *jintuța*, care se mincă cîi e calduță. După ce jintuța s'a răcit, se toarnă în strecurătoare și se lasă de se scurge bine; ceea ce rămîne se numește *urda*. Urda e dulce și sățioasă ¹⁾.

Brînză de vaci se prepară din *chișleag*, astfel : oalele, după ce s'au zmintînit pentru unt, se pun la foc, ori se toarnă chișleagul într'un ceain mare pus pe foc, de se *scoace*. Cînd chișleagul s'a *scopt* (s'a prefăcut în brînză), se toarnă într'o strecurătoare, ca să se scurgă zărul. Ceea ce rămîne în strecurătoare e brînză de vaci. Brînză de vaci s'adea se găsește numai pe la țară [în partea răsăriteană a județului] : muntenii amestecă laptele de vacă cu cel de oi, de fac caș. Brînză de vaci se mincă ori s'adea cu mămăligă caldă, ori topilă cu ouă, ori amestecată, cînd e proaspătă, cu zmintină.

Cînd brînză de oi e prea iute, sau cînd te saturi de mincat numai brînză s'adea, ea se topește în *tigac* ori *hîrgău*, sau în *hîrb* de ceain, adăugîndu-i-se apă, cir de mămăligă ori un ou, două. După ce s'a topit bine, se mincă cu mămăligă caldă.

Inăcreala nu-i de cît zărul de vacă ori de oae înăcrit ca oțetul ; cu ea se prepară mîncărî acre. Inăcreala se face cu barabule, cu sfeele și cu verdețuri dregîndu-se cu ouă, ori smîntînă.

Inăcreala cu barabule se face așa : se pune inăcreala la foc cu verdețuri și se ferbe. Cînd buruenele au fert bine, se toarnă în oală cartofele ferte și mărunțalite bine, se lasă de mai ferb, se pune sare,

1). Comunicat de I. Teodorescu—Cotirgău, Broșteni.

și cine are gust și *chiperiū*, se lasă de se mai răcesc și se dau în masă după ce, cine are și vrea, s'aū dres cu un ou ori zmintină. În cele mai multe cazuri se mincă nedrese. Înăcreala cu barabule se mai face și punind de-o dată și înăcreala și barabulele și legumele, ferbindu-le toate o dată. Cum barabulele ferb mai de grabă, ele se *flecuesc* (se sfarmă tare). — Înăcreala cu sfece se prepară punind într'o oală sfece *hăcuite* mărunț, legume și înăcreală și ferbindu-se pînă cînd sfecele sînt bune de mincat. Punind peste acest soi de bucate sare, și *chiperi*, cine vrea, dregîndu-se cu un ou ori zmintină și răcindu-se, se dă la casași spre ospatare.

Unia ferb de-o parte sfecele cu legume și sare și cînd sfecele sînt ferte bine, se amestecă, se mai ferb, se răcesc și se dau în masă. ¹⁾

Tot așa se prepară și înăcreala cu păstăi de fasole și cu bostănei.

Verzele se fac primavara și vara. Ele se prepară așa : se culege lobodă, știr, marar și frunze de sfeclă, se *hăcuc* bine, se spală și se pun la fert, cu ceapă ori cozi de ceapă, și cînd sînt scăzute și ferte bine, se toarnă peste aceste legume, ori zară de sub unt, ori lapte acru, ori zmintină, de capătă gust acrișor. În urmă se dreg cu un ou, ori cu ceapă *pîrgăluită* ²⁾ (rumenită) în unt și răcindu-se puțin, se mincă cu mămăligă caldă și cam virtoasă. În verze se pune sare și *chiperiū*, după ce aū fert. La țară (la cîmp), peste legumele ferte se toarnă înăcreală, și mai ferbind puțin, se *direg* verzile cu zmintină ori ou zbătut, se sară, se pune în ele și *ceapă prăjită* cu unt, apoi se mincă.

Diresala e o mîncare de fruct. Ea se prepară din cartofe curățite de coajă, tăete mărunte, spalate curat, și puse cu ceapă și legume să fiarbă la foc. Cînd sînt ferte și scăzute, se umplu cu lapte acru, de-și fac gust acrișor, și în urmă se *direg* cu ceapă prăjită în unt. În loc de lapte acru, poți umplea cartofele fierte și cu zmintină. Unii fac *diresala* ferbind barabulele cu borș, și dregîndu-le cu zmintină. — Tot așa se prepară *diresala* și din sfece ferte.

Gatejelele, *cocîrțița* sau *cocîrța* e o mîncare ciobănească, care se prepară din caș dulce, sfarmat mărunț și amestecat cu *jiutuit*, sau zăr de sub caș. — *Gatejelele* se mincă *goale* (fără mămăligă), și după ele dormi bine, căci aduc somn ³⁾.

1). Comunicat de A. Vasiliu, Tătărăuși.

2). În com. Pleșești soful acesta de bucate se numește *diresală*. Com. de G. Lupașcu.

3). Comunicat de I. Teodorescu.

Ursul sau *bozul cu brinză* (*boț de brinză*)¹⁾ se face din mămăligă caldă și moale și din brinză de oi. Ursul are forma rotundă (sferică) cu brinza în centru. De *urși* au parte mult băeții care umblă la școală. Ursul se pune în traista gospodarului când pleacă la drum, căci e mîncare gata. Cel mai bun urs e cel ce se prăjește pe cărbuni. — Urs se face și cu urdă.

Balmoșul, sau *ba'aniș*—*balmoș*, cum îi zice țiganii, e o mîncare cîobănească. El se prepară astfel: se ia zmintină ori jîntuit, se pune la foc, și cînd începe a ferbe, se pune în el, c'o mină, făină de păpușoi și cu alta se mestecă cu o lingură, în una, pînă ce se îngroașă de-ajuns. Amestecul acesta numit balmoș se ferbe și se mestecă pînă ce *chiftește* [ferbe] untul pe de-asupra. Balmoșul se minince cu lingura și fără mămăligă, adecă gol.²⁾ În Drăgănești se face balmoș și cu *untură de porc*³⁾.

Dodocul e pentru copiii mici. El se face din mămăligă caldă cu brinză de oi frămîntită și făcută *boțușor* sau *totoloț*, dîndu-se copiilor în mină să tacă și să minince.⁴⁾

Topchitul e o mîncare cîobănească. El se prepară din *jîntuit* pus într'un ceain și în care se mărunțește caș dulce și urdă, ferbindu-se bine cu sare și ceapă. „În urmă si tot minucei, mîi tati, așă-i di bun“.⁵⁾

Colacul de caș îl fac cîobanii din brinză *topchită*. Se topește brinză de oi, i se dă formă rotundă (ca de colac) și se lasă de se răcește. — Colacul de caș se face ca jucărie pentru copii, pentru fete și neveste. — Cine vrea să-l minince, trebuie să-l încălzească întâi.

Ouăle ferte cu sare și cliperî se minince în zilele de frupt. La lasatul săcului de postul cel mare și de postul Crăciunului toți casașii trebuie să minince cîte un ou, ca să li se pară postul ușor. Cele mai multe ouă țaranii le minince la Paști. Ouăle ferte se minince cu mămăligă. Unor săteni le plac ouăle moi, allora virtoase.

Albușul de *ou răscopt* [fert tare] preerat cu făină de peatră

1). Boț de brinză, se zice în partea răsăriteană a județului Suceava.

2). Com. de I. Teodorescu—Cotîrğaș.

3). Comunicat de Manoliu, învăț. Drăgănești.

4). Comunicat de I. Teodorescu—Cotîrğaș.

5). Idem.

vinătă, arsă în foc, e bun de albață și de durere de ochi; în loc de făină de peatră vinătă, se poate presăra și zahar pisat. — Din gălbănușuri de ouă răscopt, se scoate *unt de ouă* care-i foarte bun de *dînsele*. Cu ouă clocite zbătute și jumeri de slănină, amestecate cu apă calduță, se clătesc *tortur:le* ca să se facă galbene și să umble ușor. — Coji de ouă pisate, cu rachiū și alte buruene, în care se pun și *gîndaci de turbă*, sînt bune de dat femeilor ce au scurgeri de sînge îndelungate.

Cînd cocî oul în *spuză* (cenușă ferbinte) să nu-l acoperi de tot, că puii de cloști primavara mor înădușiți.

Nu se mînuică ouăle tutor paserilor; cele de cîoară, de țarcă, de uli, ș. a. nu se mînuică.

Cine pune mîna pe oul de rîndunică, face pacat și capătă *chistruți* (pistruți-puncte negricioase) pe obraz.

Ouăle se pun în mulțime de mîncări; cu ele se dreg mai toate soiurile de borșuri. — Cele mai întrebuițate ouă sînt cele de găină și de rață. Cele de gîscă, și de curcă nu se mînuică căci nu se îndură omul, aceste păseri ouîndu-se atîtea ouă cîte le trebuie de clocit.

Ouăle roși, galbene, verzi, ș. a. se fac la Paști. Unele ouă se *închistresc* [împistresc] foarte frumos cu *chișița* sau *închistritourea*, ori cu un *feleștiuc* sau *pămătuș* făcut din un bețișor și avînd un capăt învilit cu petecă.

Mai înainte de a se roși, ouăle se împietresc în zăr, în care s'a topit peatră acră, ori în gălbinele făcute din scoarță de pădureț sau din *luște* (niște floricele ce cresc primavara prin băhnuri și arinișuri). Fiînd împietrite, se ferb în *bacan*, un fel de ciurceluțe ce cumpără din tîrg, și care muet în apă calduță, ne dă culoarea roșie. Cînd ouăle s'a roșit bine și sînt ferte în de-ajuns, atunci se scot din bacan și se șterg cu un *șumutag* [șomultoc] de buci, peste care s'a pus unt ori untură, ca să capete o față strălucitoare.

Așazate într'un vas curat, se pun în camară, unde se țin pînă în ziua de Paști, cînd se pun 3-4 pe pască, și se duc la biserică.

Cînd preotul esă cu Invierea a doăa, femeile (la munte) dau dascalilor cîte 1 sau 2 ouă.

Cu ouă roși trebuie să te speli în ziua de Paști cînd te duci la Inviere; cu ouă roși se ciocnește în serbătorile Invierei. Ouă roși se dau și de pomană de sufletul morților.

Cojile de ouă roși la Paști trebuie date pe apă ca să ajungă la Blajini, și să le ducă veste că au sosit Paștile.

Ouăle roși sînt făcute din bolohaniî ce zvirleaû jidoviî după Maica Domnului, cînd căuta pe Domnul Hristos.

Ouă roși, sfințite în ziua de Paști la biserică, se țin pînă la anul și atunci se sparg; dacă oul e săc, n'ai nevoie; dacă e plin, ai nevoie mult. — Găina care face ouă părăsitate (ouă de părăsitură) nu mai ouă. La casa unde găinele fac asemenea ouă, nu merge bine. Ouăle părăsitate se zvirî peste casă, din față, în dosul ei și se zice: „Cum zvirî eul oul peste casă, așa să fugă rălele de la salașul aista“.

Scrobul sau *papı* se face din ouă cu unt, cu untură ori cu zmintină. El se prepară așa: se pune în tîgae unt, untură ori zmintină, și se lasă să se topească ori să fiarbă, punîndu-se ceapă și legume; cînd ceapa s'a rumenit, atunci se toarnă în tîgae ouă bătute și se lasă de se coc bine, pînă ce prinde coajă.

Papa cu slănină se face ca și cea de mai sus, lăsîndu-se să se topească slăcina.

Cînd se face papă cu lapte dulce, se numește *scocică*¹⁾. În scocică se pun și verdețuri. Scocica se face punînd în tîgae lapte dulce și-l lăsăm de ferbe; cînd el ferbe bine, punem în el ouă bătute și se lasă de ferbe bine.

Ochiuri nu fac de cît țaraniî mai bogați, cei ce au contact cu surtucariî. Ochiurile se fac din ouă scoase din coji, și puse la fert în apă cînd clocotește. După ce se scurg de apă, se toarnă peste ele unt topit, proaspăt.

M. Lupescu.

CIMILITURI

Mămăliga.

139. Am vacă neagră; cînd se balebă, toți aleargă. — A. Vas.

140. Otrocol
prin otrocol,
minza besă,

bumbul esă. — S. T. K.

141. Marna²⁾ bese,
bumbu-i ese. — Bălășel.

a) Neagra bese,
gilca ese. — Bălășel.

1). *Scocăca* se cunoaște prin Dornă.

2). *Marna* e nume propriu femeesc ce se dă la vito, după cum *Barna* do sex bărbătesc.

142. Dobra grasă
fără de oasă. — Bălășel.

Mătura.

143. Obieluță lătărască
virghite prin casă. — Bălășel.

Melesteul.

144. Otrocol
prin ocol
și pistolul gol. — S. T. K.

Melița.

145. Am o cățea: piu' n' o iaș de
coadă, nu latră. — Bălășel.

Minciuna.

146. Pe o urmă de purice s'agăsit
un corn de porc; cel fără mîni
l-a luat, și cel cu pielea goală
l-a pus în sin. — A. Vasiliu.

Mirtanul.

147. Hop, hop
tîrnăcop
șade jos la foc. — Bălășel

Moara.

148. Am o pană 'mpanată
pe apă lasată. — A. Vasiliu.

149. Turta mea
pe turta ta,
eleșteu
în c..ul tău. — Bălășel.

150. Cucuetă cumătră, n' aș
schimba-o nici pe știucă nici
pe crap, și șede cu cojocu'n cap—

S. T. K.

Morcovul.

151. S'a bagat popa'n camară
și a lăsat c..ele-afară. — Lupescu.

Musca.

152. Cine șade 'n grindă
și colindă
și vorbește
ungurește ? — Rudeanu.

a) Cine pă grindă
colindă,
și vorbește
ungurește ? — Rudeanu.

Nasul.

153. Ciocănel de piele
cu două găurele. — V. A. F.

Năstrapa.

154. Am o vacă cu țîța 'n
spinare. — Rudeanu.

Neaua.

155. Heana
Cosinzana
cînd o întins brîncele
o umplut luncel. — S. T. K.

Negura.

156. Mă sui în scai
să văd de cai ;
cuțitul imi pică,
luna-l văzură,
soarele-l luară. — Lupescu.

Nuelele.

157. De la munte
vin oile țintate în frunte. —

A. Vasiliu

Numele.

158. Ce-î pe tine și nu-l simțește
nimeni? — A. Vasiliu.

Ochii.

159. Am doi junci
cit lumea de lungi. — A. Vasiliu.

160. Floace negre întilnim,
borte negre astupăm. — A. Vas.

161. Bate cu maele
să aștearnă straele,
— să ne culcăm,
floci cu floci să 'mpreunăm,
găuri negre s' astupăm. — Băl.

162. Am două cireșe infipte într'o
tulpină. — Rudeanu.

163. Am o ghicitoare: ce-î dai,
ghicește.
(Din Știrbăt, Suceava).

Oglinda.

164. Străchinuța verde
fundul i se vede. — S. T. K.
(Glodeni-Parpanița).

a] Ce-î strachină în pãrete? —
S. T. K.

Oile.

165. Am un pãtuiag de fin
în patru resteice. — Bălășel.

Oile și ciobanul.

166. Ciugurel
mugurel
merg pe drum însărățel,

ciugur

mugur

cel bătrîn,

merge'n fruntea lor cîntînd. —

Rudeanu.

Omul.

167. Am doi parî; pe parî o pu-
tină; pe puțină un bostan; și 'n
pădure umblă oile. — A. Vas.

Omul, furca, și caierul.

168. Gagiu ține calul
și 'ncealcă răstăflocea. — Băl.

Opinca.

169. M-am dus în pădure,
am tăiet o nuie,
am făcut o poeată
și mi-a mai ramas o bucată. —
S. T. K.

170. Am două covățele: ziua
pline, noaptea goale. — A. Vas.

Oul.

171. Am căsuță văruiță
fără nici o borticică. — A. Vas.

172. Ce șede 'n tufă și nu suflă? —
A. Vasiliu.

173. M-a trimes Doamna dă sus
la cea dă jos să-î dau vin și
rachiū într'un butoiū. — Rudeanu

174. Alb și rotunjor
face pic din pod. — Rudeanu.

Painjănul.

175. Am o oae oacheșă

șede'n rugul drumului
și se 'nchină cucului :
Cucule, Măria Ta,
te-aș ruga pe Dumneata
să-mi aduci doi feți

logofeți
cu păr de aur creț.
Joacă'n vale,
joacă'n deal
la pomătul lui Gradan,
la Ilic
la băcălie
gîciți Dv. ce să fie. — S. T. K.

Pastaea cu fasole.

176. Am o vacă slabă de i se
văd coastele. — A. Vasiliu.

Păcornița.

177. Am o ulcică cu miere,
șede la lelea în buruene.
(Din Cristești, Suceava)

Păduchele.

178. Ce e mic, mititel,
și-ți rădici căciula pentru el? —
Rudeanu.

179. Am un cal : stă cu șaua
în spinare. — Bălășel.

Părul capului.

180. Tăiați o nuea, mă 'ntorsei
și nu-i mai găsiți urma. — Bălășel.

Pepenele.

181. Bagă mina printre frunze
ș' apuci pe moșul de buze. —

Perina.

182. Se suie moșul pe moașa
și face : foșa, foșa. — A. Vasiliu

Piciorul.

183. Piele albă în piele albă,
împinge virtos să meargă. —
S. T. K.

184. Ciolan roșu în gaură neagră.
Bălășel.

a) Par roșu în gaură neagră. —
Rudeanu.

185. Am un pătul: întâi îl acopăr,
apoi îl lanțuî. — Bălășel.

Pieptenele.

186. Am un porc tăpălăgos
mină porcii în jos. — A. Vas.

187. Papaidos
scoate porcii de la dos. — Băl.

Pirostriile.

188. Am trei călugărițe, șed cu
pictoarele în jos. — Bălășel.

Ploaea.

189. Vine un noar nourat
cu gorila (?) amestecat,
unde pică picătura
se sleește ca untura — S. T. K.

Plosca.

190. Am o vacă și o mulg cu
cracii în sus. — Rudeanu.

191. Țingă tuturugă
aliu cîtecuvă țingă. — Bălășel.
192. Țingă barabugă ¹⁾
la mijloc cu chioșlița ²⁾. — Băl.
193. Țurcă țurculeașă
gaură icleană,
c., cu meșteșug
sulaci cu belciug. — Bălășel.
- Plugul.**
194. Limba eroește
și buzele sfinșește. — S. T. K.
195. Cinci țipători,
doisprezece opintitori,
la gaură ghelberî găoază. —
Bălășel.
196. Mă suiî în deal în cucă,
mă uitaî în vale'n luncă,
văzuî vintul
răsturnînd pămîntul. — Bălășel.
- Poama.**
197. Am o vacă a fată
vișelul în ea tot a fată. — Vas.
- Podul.**
198. În mijlocu doîului ³⁾
paiu hududoîului ⁴⁾. — Bălășel.
- Porcul.**
199. Ce-î mai mic de cit calul și
mai mare de cit tarnița? —
Lupescu.
200. Cine caută merceu fără să fi
pierdut ceva? — Rudeanu.
- Pragul.**
201. În pădure creșcuî,
în pădure nășcuî,
acasă dacă m'aduseră
vătaf de mă puseră. — Băl.
- Puiul.**
202. Ce ese din lucru
și se face ființă? — S. T. K.
- Furicele.**
203. Am un cal
cit un mal,
unde sare
urmă n'are. — A. Vasiliu.
204. Țup de ici
țup de colea,
popirlita
popirlea. — S. T. K.
205. Pe coasta lui Perpeleag
se dă lancu peste cap. — Băl.
- Pușca.**
206. Huhurează creață
după deal nechează. — Lupescu.
- a) Huhurează
burează
departe nechează. — S. T. K.
207. După deal nechează,
nimenî nu cutează,
numai cū
și cu Dumnezeu. — A. Vasiliu.

1). Adiectiv de ocazie, care însemnează ceva nepotrivit, alcătuit fără simetrie, fără gust estetic.

2). Așchiuță, țandurică, țelegare de lemn sau de altă materie tare.

3). Doiū și dolie este un loc adăpostit de vînturi, mai dosnic, unde e mai multă umbră și unde vînturile nu pot bate din cauza vre unui munte, deal, pădure.

4). Huduloiū — o vale strîmtă și adîncă pe unde curge o apă zgomotoasă. Curge huduloiū — curge iute și cu zgomot. Aruncă-l în huduloiū: într'o vale adîncă și strîmtă, din care să nu mai iasă.

208. Mă sui în deal
la căprica mare.
Două muşte arău,
două muşte trierau
cu doi meri,
cu doi peri,
cu două fuse de aur ;
ferice de cel graur
că şede într'un stîlp de aur,
şi se roagă rugului,
ca musca turcului,
să-i dee cheile
să descaie ţările. — A. Vasiliu.

Putineiul.

209. Am o trupină scorbură
şede jos şi vorbură. — Bălăşel

Raţa.

210. Toată noaptea măcăeşte,
şi cînd zboară, suireşte. —
S. T. K.

211. Basma înodată
peste mare aruncată. Bălăşel.

212. Găinuşă
săinuşă
trece marea 'n picioruşe. — Băl.

Rîndunica.

213. Ce grăcşte
pe turceşte
şi nu ştie
ce vorbeşte ? — V. A. Florescu

Rişniţa.

214. Turta mea
pe turta ta,
fusul meu

în c..ul tău. — A. Vasiliu.

Scara.

215. Două lemne
hodolemne,
şi mai multe mărunţele. —
A. Vasiliu.

a) Două lemne
hondrolemne,
ş'un braţ de surcele. — Băl.

Seaunul.

216. Am venit asară la voi
şi mi-aţi pus-o dinapoi. —
A. Vasiliu.

217. Am un purcel de teiū,
fiţai, fiţai prin bordeiū. —
S. T. K.

Schiţele roţei.

218. Douăsprezece fete se culcă
într'un pat, şi nici una nu-î
la margine. — S. T. K.

Scoïca.

219. Sus copae,
joc copae,
la mijloc carne de oac. — Rud.

Scripca.

220. Pe o vale întunecoasă
vine o babă grebănoasă,
pe la şele
cu dirjele,
pe la buze
cu sumuze,
pe la nări
cu luminări. — S. T. K.

Scrinciobul.

221. Am un lucru cu cusur
ce ne duce prin prejur. —
S. T. K.

Sfredelul.

222. Am un boi; c. ul îl bagă
în coșare, și carnele-î rămân
afară. — Bălășel.

223. Am un purcel
cu buza de fier. — A. Vasiliu.

224. Răgăoace c.ă său. — Băl.

225. Am o fată colțuroasă, ciți
vin o iaă în brațe. — Bălășel.

Soba, cărbunii și vătraiul.

226. Am un obor de cai roși,
și cind bag unu negru, îi scoate
pe toți afară. — Rudeanu

Somnul.

227. Ce-î mai dulce de cit dulce
și pe talger nu-l poți duce? —
A. Vasiliu.

a) Ce e dulce
și mai dulce,
și pe taer
nu se taer? — Rudeanu.

b) Ce e dulce
și mai dulce,
pe taer nu se taer
cu lingura nu se minincă,
cu păharu nu se bea? — Băl.

Soarele.

228. Inelul Doamnei
în fundul holboanei. — Lupescu.

229. Pana cocostircului
bate fața țirgului. — S. T. K.

Spata.

230. Am o babă care 'nceagă
apele. — Rudeanu.

Stelele.

231. De la noi
și pin' la voi,
tot parale
prin guoi. — A. Vasiliu.

Stigletele.

232. Miștal și colorat
îlștește ne 'ncelat. — S. T. K.

Strugurele.

233. Negru spinzurat
în frunze îngropat. — S. T. K.

234. La față chipos,
la trup bubos. — Bălășel.

235. Ghici ghicitoarea:
cin' mi-o ghici ghicitoarea
să-mi minince atirnațoarea. —
Bălășel.

Stupul.

236. Am o casă rotungioară,
mulți voinicî în ea se mîară.
Marian.

237. Baba pediă
cu dinții de cirtîă,
face feciorî și nepoți
și le pune nume: hoți. —
Marian.

238. Șede moașa pe știubeiū
și culege petrinjei. — Marian.
să bage neica mălacu. — Rud.

239. Am un moș,
șede jos,
și dă cu săgețile
în toate părțile. — Bălășel

Suveica (Sucala)

240. La capete ascuțiță,
la mijloc scobită. — S. T. K.

241. Cîrlăioară brează
pe munte nechează. — Bălășel.

Șerpele.

242. Resteū rece
marea trece. — Rudeanu.

Teaca și cuțitul.

243. Putineiū
de teiū,
limbă de balaur. — Bălășel.

Treptele.

244. De la pămînt pînă la prag,
merg patru pași numărînd. —
A. Vasiliu.

Turta.

245. Scot pe roșu,
și vir pe netedu. — Bălășel.

Țarca.

246. Ghicî: unde-î alb, nu-î omăt;
unde-î negru nu-î pămînt; un-
de-î codae, nu-î tîgae.
(Din Neagra-Șarului, Suceava)

Țestul cu mălaiu.

247. Ridică lelița cracu

Țitele.

248. Am două burdușele;
dacă n'ar fi ele,
n'ar mai fi nimeni pe lume. —
Rudeanu.

Urciorul.

249. Gargăuț
în părăuț. — A. Vasiliu.

Urechile.

250. Două spărturi de blid
în margine de crîng — Băl.

251. Pe un virv de ciopirlac
două felii de dovleac. —
V. A. Florescu.

Usturoiul.

252. Intr'o urmă de oae
doisprezece frați. — S. T. K.

Ușa.

253. Și afară, și în casă.
Ghicî ce e? — Rudeanu.

Vatra.

254. Am o ladă, și pe ladă cra-
canată, și pe crecanată moșinoiū,
și pe moșinoiū popa Chilioiū.
(Din Știrbăț, Suceava)

Vadra.

255. Am o iapă albă
o duc de coadă la apă. — Băl.

Vătrarul.

256. Avilas

SEZĂTOAREA

cu capu ars. Bălășel.

Viea.

257. Tata uscat și mama verde. —
Bălășel.

Vinul.

258. La mesele cele alese
nu lipsesc,
și fac poznele adese
celor ce mă prisosesc. — S. T. K.

Vițelul.

259. Ce trece prin apă și nu se
udă? — A. Vasiliu.

260. Cîtu-î omu miștal
patru țări le invirtește,
cînd moare
în joc sare. — S. T. K.

Vintul.

261. Iș, iș
prin păiș,
țac, țac
prin copac. — S. T. K.

Zevelca.

262 Am un epure ballat
la c.ru mă ti iuvațat. — Bal.

Artur Gorovei.

CÎNTECE

487.—Foaie verdi baraboî
nî-o făcu maica pi doi,
unu nîereuri, unu gîoi,
ș-o umplu lumea cu noi;
da di ni face mai mult
agiungem și pi la munț.
S-o lua maica prin țari
e-o snicé di loziuari
si ni stringi grămăgioari.
Și gramadi nu nî-o strins
numa nî-o ntarta di-am plins.
(Auzit de la Zamfira lui V. Olariu,
din com. Broscăuți, jud. Dorohoi).

488. Foailiana peliniți
maici, maici, maiculiți
la ci mai făcut măteuți,
di mă eû la meliții:

(Auzit de la Ruxanda lui Toader Ionoaca, de 42 ani, din Tătăruși jud. Suceava).

cătuni-u-aș cătunii,
numa pușca si nu cii,
pușca și cu armili
mni-o strica ciolanili.
Ni pune satu la bgir...
noi di frica bgirului,
trecui apa Ghistrului.
Cin apa la giùmălate,
iaci scrimnia la spati:
hai badiți inapoî
e-om plăti bgiru-amîndoi,
tu-î da un leû și eû doi
ș-om ține cas'amîndoi.
Citi cari cu pohoari
tăti sui si coboari,
numa caru badiți
șădi-m malu Bistriți
nici nu sui, nici coboari
bati boi di-î omoari.

489.—Foaie verdi poame niăgri
 măi Marandi, măi,
 nevasta care ni dragi
 esi n cali și mă-ntriabi
 di ci port cameșa niăgri ?
 La s-o por e-așa ni dragi,
 ni nevasta cam bolnavi,
 și-î bolnavi la o mini
 n-o spala cameș di o luni,
 di-o luni, di-o săptămîni.
 Gioăa di ni li-o spalat,
 Viniră ci li-o calcat,
 Duminica m'am imbracat,
 Lunî cu puica m-am primblat.
 Altî foai di nagari,
 ca si-nî seriū o birtoari
 s-o likes(c) pi poart-afari,
 cinî-a treci si cetiasci
 inima si-ș răcoriască.

(Auzit de la N. Rusu, comuna
 Sirca, Iaș).

490.—Vini cucu di trii dzili
 pisti munț, pisti paduri
 și n-ari uni si puni.
 S-ar puni pi-o rămure,
 da-î aproapi casa me.
 Fugi, cucule, nu cînta
 c-oî lua pușca ș-oî da
 și ț-oî rupi aripa.
 Ș'așă cînti di frumos
 di peică frunza pi gîos ;
 așă cînti di cu jăli
 di stă apa și nu meri.
 Cucule, cu pana suri,
 mușca-ț-ai limba din guri.
 Daci limba mni-oî mușca
 cu ci foc oî măi cînta ?

(Auzit de la Florea lui Th. Dogariu de
 10 ani. Ea il știe de la bunicii ei, Th.
 Dogariu de 70 ani.)

491.—Frunzuliana foi di pluti
 cînti cucu sus pi lunci ;
 cucu cînti si rotești
 Gliși murgu potcogeshi,
 și la drum si prigatești ;
 puica dim poart-l pragești
 și din lacrimni mnil zarești.
 Hai murgule-m pas mai tari,
 ori țî săti, ori țî foami,
 ori țî greū di-a meli armi ?
 —Nici mni săti, nici mni foami,
 nici mni greū di-a tali armi ;
 da mni greū di cî-aud cū :
 c-aud vintu vîjiin[d]
 și frunza-n codru pocnin[d],
 c-aud Prutu cum huești,
 și huești apî răci,
 da-ŭ-ar Dumnedzăū si săci,
 si rămîi peetrili
 si li ardă soarili
 si-l trec cu picioarili
 si-m vād surioarili,
 ci di cîn nu li-am vadzut
 carniă pi mini-o scadzut ;
 pînî cîn li-oî miăi vide
 carniă a și miî scade.
 Si vrei a o cîntari
 nici o litri nu-î gasi.
 Nici o litri, nici un dram
 nici măduvi la ciolan.

(Auzit de la Ruxanda Th. Maftei
 de 21 ani. Il știe de la Gafița lui
 Th. Rușilor, de 37 ani).

Culese de **A. Vasiliu**, inv.

192 — Frunză verde măr domnesc,
 cu cit beū și libovesc
 cu-atita nu 'nebunesc.
 Frunză verde trei alune,
 tot mă bat gînduri nebune :

să-mi eū cal și arme bune
să mă duc cu puica'n lume,
să văd ce nume mi-or pune.
De mi-or pune un nume bun,
cu puica să mă cunun ;
de mi-or scoate o vorbă ră
noi să ne lăsăm așa.

(Auzit de la Vârvara Bulugheană,
din Crucea, com. Broșteni, jud.
Suceava).

493.—Foileană sălcioară,
răsaī lună de cu sară,
să mă uit să mi să vadă
de-a fi puicuța pe-afară ;
dacă puica s'a culca,
orī îi răsări orī ba.
Foileană mintă creață,
puica badei cea isteățā
dacă vede că 'nserează
ese 'n prag și tot oftează.
— Puiculiță ce oftezi
orī te uiți și nu mă vezi ?
— Ba te văd, bădișā, bine,
da nu pot să vin la tine
cā-s dușmanii lingā mine,
stau cu pistoalele pline
cīnd de cīnd să dee'n mine.

(Auzit de la Anuca H. T. Mustea,
din Crucea.

494.—Foae verde sălcioară
cite paseri sīnt de sboară
toate zic : bade te 'nsoară ;
Numa-un puī de rīndunē
ciripē și zicē așa :
nici-o poamā nu-ī amarā
ca soju de-a doua oară
Auzit de la Gh. Niga din Bucovina

495.—Frunzā verde de-o sipicā

unde-aī pornit Ionicā ?

— Peste Olt la ibovnicā.
— Oltu-ī mare, luntrea-ī micā
și aī să te 'neci, Ionicā.
— Și dacā m'aș ineca,
multā lume n'aș strica.
Da mai binī m'oiū ineca
cā mi-o bate maică-sa
cu nuele subțirele
peste buze mititele.

(Auzit de la Petrița Dănilă, din
Crucea).

496.—Și of ! lume mare lume,
cine ți-o zis ție lume,
nu ți-o știut pune nume.
Să-ți fi zis : amăgitoare,
cā pe mulți aī amăgit,
da pe mine m'aī gătit,
m'aī gătit și m'aī sfirșit.
Să-ți fi zis : înșălătoare,
de copii amăgitoare,
cā pe mulți aī înșelat
da pe mine m'aī gătat.

(Auzit de la Vârvara Bulugheană,
din Crucea).

497.—Foae verde sălcioară
māndrā mea de astā-varā
sā roagā s'o iūbesc iarā.
Foae verde lemn sucit,
doarā eū n'am nebunit
sā iūbesc ce am părăsit
Nici nu-s firuț de săcarā
sā iūbesc ce am lāsāt iarā,
nici nu-s firuț de ovās
sā iūbesc ce-odatā lās.
(Auzit de la Gh. Niga din Bucovina).

Culese de L. Mrejeriū.

Note Bibliografice.

Din scrierile lui Dimitrie Dan. Cernăuți, Societatea tipografică bucovineană, 1902. — Într-o broșură de 89 pag., format mare, Părintele Dan, cunoscut deja cetitorilor noștri prin câteva tradițiuni populare din Bucovina, publicate în *Șezătoria*, a adunat o parte din scrierile sale, răspândite prin mai multe ziare din Bucovina și Transilvania. În această broșură sînt câteva lucrări cari pot interesa pe folkloriști, precum tradițiile: *Zina iazului*, *Zidirea mănăstirei Sucevița*, *Episcopul Dosiftei și das ă'ul Ciolău*, *Cîrțița în credința poporală romînă*, *Bumbicul Sucevei*, *Laura și legendele*; *Legenda vameșului*, *Legenda broaștei*, *Iornoroga*, *Preminte-Solomon și șerpele*, *De ce buha bea numai apă de ploare?* și *Legenda pămîntului și a muncii*. — Părintele Dan a publicat deja un număr însemnat de lucrări, studii etnografice asupra popoarelor din *Bucovina*: romîni, armeni, țigani și evrei. Activitatea sa folkloristică s-a manifestat prin volumul *Comuna Straja și locuitorii ei* (Cernăuți 1897), prin o importantă colecție de credințe și superstiții publicată în foasta *Gazeta Bucovinei*, și apoi în limba germană în o revistă din Viena, etc.

Toma Dicescu. *Material pentru serbări școlare și șezători sătetești.* Cîmpulung, Tipografia și legătoria de cărți G. N. Vlădescu, 1902. — O broșură de 60 pagini, cu diverse bucăți pentru citit și recitat de copii său la adunări populare, în care se găsește și câteva basme romînești traduse din colecția fraților Grimm. Scopul D-lui Dicescu, publicînd aceste basme, a fost numai de a da tinerimei să citească bucăți cari presintă un interes educativ.

A. G.

Recomandăm cetitorilor noștri, și în special domnilor învățători sătetești, cărțile D-lui D-r. I. Simionescu, profesor la universitatea din Iași, scrise *romînește* și spre înțelesul tuturor: *Noțiuni de zoologie și botanică* (2 fr. 50) și *Noțiuni de geologie* (1 fr. 75), ce se pot căpăta de la librăria I. V. Socec, București, calea Victoriei.